

Τσουκαλά Επιτακούλη, δημοσιογράφος στην «Καθημερινή»

«Η αγάπη φοβάται τον αποχωρισμό»

ΑΦΟΡΔΙΤΗ ΠΑΠΑΚΑΛΟΥ

Eνας ύμνος στον έρωτα μέσα από την εξομολόγηση μιας γυναίκας για τον άντρα της που έφυγε από τη ζωή. Το βιβλίο της Τσουκαλάς Επιτακούλη «Το άλλο μου ολόκληρο» δεν είναι ένα ημερολόγιο πένθους. Είναι ένα βιβλίο για δύο ανθρώπους που αγαπήθηκαν και έζησαν ευτυχισμένον. «Και πάντα θ' ακούω τη φωνή σου. Δεν γίνεται διαφορετικά. Ήσουν, είσαι και θα είσαι ο άνθρωπός μου». Η δημοσιογράφος της «Καθημερινής» επί έναν ολόκληρο χρόνο καταγράφει στιγμές. Και μετά πατάει το «save». Για το ρεπορτάζ της καρδιάς της.

Πότε αρχίσατε να γράφετε τα κείμενα του βιβλίου;

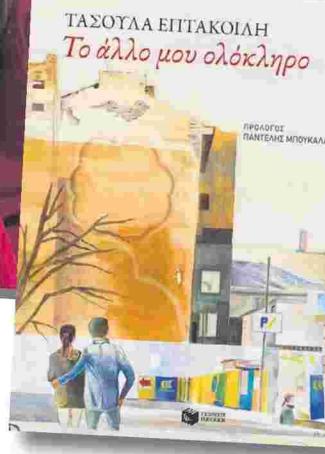
Τα κείμενα άρχισαν να γράφονται λίγες μέρες μετά τον θάνατο του Κώστα σε μια ψευδαίσθηση επικοινωνίας. Δεν μου περνούσε καν από το μυαλό ότι θα τα έγραφα για να εκδοθούν ή για να τα διαβάσουν άλλοι άνθρωποι. Ήταν για μένα εκτόνωση της τρομερής πίεσης που αισθανόμουν, αλλά και της στενοχώρας. Ήταν μια ανακουφιστική διαδικασία. Νόμιζα ότι ήταν ένα είδος διαλόγου – που ουσιαστικά ήταν μονόλογος, αλλά έχεις μια ψευδαίσθηση ότι μιλάς στον άνθρωπο σου.

Πότε πήρατε την απόφαση να καταγραφή των γεγονότων και των συναισθημάτων σας να γίνει βιβλίο;

Πολύ αργότερα, όταν τα διάβασαν κάποιοι κοντινοί μου άνθρωποι, όπως η σδελφή μου και οι πολύ στενοί μου φίλοι. Μου είπαν να το σκεφτώ, γιατί έχουν περάσει κι άλλοι άνθρωποι από το ίδιο μονοπάτι και ενδεχομένως τους αφορά. Θα βρουν κομμάτια του εαυτού τους. Και πάλι, αυτό δεν λεπτούργησε 100% ως κίνητρο. Όταν άρχισα πλέον να το συζητάω, το κίνητρό μου ήταν η ανάγκη μου να επικοινωνήσω μαζί του και να τον συστήσω σε αυτούς που δεν τον γνώριζαν ή να τον θυμίσω σε αυτούς που τον ήξεραν. Ήταν προέκυψε αυτό το βιβλιαράκι.

Σε τι άλλο σας ωφέλησε το γράψιμο;

Με ωφέλισε στο να συνειδητοποιήσω πόσο ευτυχισμένη ζωή είχα περάσει διπλά στον Κώστα, όταν άρχισα να θυμάμαι πράγματα και να τα καταγράφω, γιατί καμιά φορά υπάρχουν λεπτομέρειες που δεν τις θυμόμαστε. Με το γράψιμο, ήρθαν στην επιφάνεια και είμαι πολύ χαρούμενη που έχουν καταγραφεί. Αυτό το βιβλίο είναι ένας τρόπος να μην ξεχάσω ποτέ τον άνθρωπο με τον οποίο έζησα 24 χρόνια.

Ήταν μια ανακουφιστική διαδικασία. Νόμιζα ότι ήταν ένα είδος διαλόγου – που ουσιαστικά ήταν μονόλογος, αλλά έχεις μια ψευδαίσθηση ότι μιλάς στον άνθρωπο σου.

Με ποιον τρόπο το πένθος μετατρέπεται σε κείμενο;

Δεν ξέρω πώς γινόταν και απορώ κι εγώ με τον εαυτό μου. Επέστρεφα από τη δουλειά έχοντας γράψει χιλιάδες λέξεις όλη μέρα και καθόμουν να γράψω κι άλλες. Έγινε αυτόματα. Το αισθανόμουν και δεν γνιόταν να μη γράψω, όταν υπήρχε κάτι που ήθελα να θυγάλω από μέσα μου, όσο κουρασμένη και να ήμουν. Έστω δυσ λόγια, μία παράγραφο.

Τι ψυχική δύναμη απαιτείται για να τέτοιο εγχείρημα;

Δεν μπορώ να απαντήσω, γιατί δεν μπορώ να αποτιμήσω αυτό το βιβλιαράκι, όποτε να χαρακτηρίσω τον εαυτό μου. Εγώ είμαι μέσα σε αυτό. Είμαι αυτό. Θα το κρίνει ο καθένας ανάλογα με τα θώματά του, τους φόβους του ή τις προσδοκίες του. Υπάρχουν άνθρωποι που μου είπαν ότι με ζηλεύουν επειδή έχω ζήσει έναν μεγάλο έρωτα κι εκείνοι δεν τον έχουν ζήσει. Κάποιοι άλλοι ότι αισθάνονται τυχεροί που ζουν κάτι ανάλογο και έχουν τον άνθρωπο τους δίπλα τους. Ο καθένας το περνάει μέσα από το δικό του φίλτρο.

Τι σας απέτρεψε από το να πατήσετε το «delete», όπως αναφέρετε χαρακτηριστικά στο βιβλίο, και να χαθούν όλα όσα είχατε γράψει;

Με απέτρεψε το ότι δεν ήμουν έτοιμη να αποχωριστώ τον Κώστα. Τον έναν χρόνο που διήρκεσε η διαδικασία συγγραφής ουσιαστικά πορεύμασταν μαζί μέρα με τη μέρα. Γυρνούσα στο σπίτι και έπρεπε

να του αφηγηθώ όσα είχα περάσει, όλα όσα είχα θυμηθεί, όσα είχα νιώσει. Είχα πει ότι έναν χρόνο θα καταγράφω τις μέρες και τις νύχτες μου. Είχα πει ότι θα κρατήσω έναν από τους πολλούς κύκλους που διαγράφει το πένθος μέσα στον χρόνο. Ο κύκλος δεν κλείνει, το πένθος δεν τελειώνει, σπλαχνίζει μορφές.

Φοβιθήκατε μήπως το βιβλίο κινδυνεύει να θεωρηθεί μελόδραμος;
Καθόλου. Αυτό το βιβλίο είναι ανοιχτό στην κριτική. Ο καθένας μπορεί να το χαρακτηρίσει όπως θέλει. Αυτό το βιβλίο είναι η ζωή μου. Αν κάποιος τη δει ως μελόδραμο, είναι ελεύθερος να το κρίνει. Από τη στιγμή που αποφάσισα να το μοιραστώ, είμαι έτοιμη να ακούσω τα πάντα.

Διαβάζοντας το βιβλίο ο αναγνώστης διαπιστώνει ότι το θέμα του είναι ο έρωτας και όχι το πένθος...

Αυτό με χαροποιεί, γιατί οι πιο πολλοί άνθρωποι λένε ότι δεν είναι ιστορία ενός πένθους αλλά ιστορία μιας αγάπης. Τους μένει διπλασίη η γλύκα σπό τη μοιρασμένη ζωή δύο ανθρώπων που αγαπήθηκαν πολύ.

Η Τζόαν Ντίντιον στο βιβλίο της «Η χρονιά της μαγικής σκέψης» έγραψε ότι το πένθος είναι μια περιοχή που κανείς μας δεν γνωρίζει ώσπου να βρεθεί εκεί...

Είναι αλήθεια. Και κάθε πένθος είναι διαφορετικό. Έχω κάσει πολύ νέα και τη μπέρα μου. Το πένθος που βίωσα με τη μπέρα μου ήταν τελείως διαφορετικό από αυτό που βίωσα με τον άντρα μου. Έχει και διαθασμίσεις, δεν είναι μια ευθεία. Έχει πολλές συνεργεύντες περιοχές, τις οποίες ακόμα δεν έχω εξερευνήσει ούτε εγώ.

Τι διαβάζει κάποιος στο θαρύ πένθος;

Εγώ διάβαζα τα βιβλία του Κώστα. Διάβαζα φυσική, που ως φιλόλογος δεν πολυκαταλαβαίνω. Διάβαζα ότι του ήρεσε. Κοσμολογία, πολιτικά βιβλία και γενικά ότι σε βοηθάει στη σκέψη σου για να πάρεις ενάσσες.

Θα θέλατε το βιβλίο σας να αποτελέσει ένα είδος παρηγοριάς για όσους βιώνουν κάτι παρόμοιο;

Δεν υπάρχει πιο ωραίο πράγμα από το να μπορείς να λειτουργήσεις παρηγοριακά για άλλους ανθρώπους που βιώνουν τέτοιον πόνο. Αυτό θα ήταν μεγάλη φιλοδοξία και δεν ξέρω αν θα μπορέσει να το καταφέρει αυτό το βιβλιαράκι. Τα πρώτα μνημάτα που έχω κυρίως από γυναίκες που έχουν κάσει τον σύντροφό τους είναι ότι είναι πολλά κοινά. Αισθάνονται μια συγγένεια μαζί μου και αυτό είναι πολύ γλυκό να γίνεται. Άλλωστε οι θασικοί σταθμοί αυτής της διαδρομής είναι κοινοί.

Δανείζομα το ερώτημα που θέτει στην εισαγωγή του βιβλίου ο Παντελής Μπουκάλας: Πώς γίνεται ιστορία ο άνθρωπός σου;
Θα απαντήσω αυτό που απαντά και ο Παντελής. Το κίνητρό μου ήταν ο παρατατικός να γίνει ενεστώτας, κάτιο το οποίο έγινε, γιατί για έναν χρόνο ήταν σαν να είχα απέναντί μου τον Κώστα και να του μιλούσα. Επιπλέον, το φαρμάκι σου να γίνει φάρμακο, όχι μόνο για σένα αλλά και για κάποιους άλλους.

Αφηγούμαστε για να ζήσουμε;

Εκ των πραγμάτων αυτό κάνω. Αφηγούμαστε για να ζήσω. Με τις λέξεις Βγάζω το ψωμί μου εδώ και 25 χρόνια. Είναι μια ευλογία. Αφηγούμαστε για να ζήσουμε καλύτερα. Αν δεν αφηγηθώ πράγματα, θα εκραγώ.

Ήταν δύσκολο να γράψετε το βιβλίο χωρίς τη δική του ματιά;

Πάντα σκέφτομαι τι θα έλεγε ο Κώστας αν το διάβαζε, γιατί πάντα ήταν πολύ αυτορίχτης και ακριβοδίκαιος στην κριτική του απέναντί μου. Αν δεν έκανα κάτι καλά, μου το έλεγε. Το μόνο που πιστεύω ότι έχω καταφέρει και θέλω να πιστεύω ότι θα το έλεγε και ο ίδιος είναι ότι τα κείμενα έχουν ρυθμό.

Η αγάπη φοβάται τον θάνατο;

Η αγάπη φοβάται τον αποχωρισμό. Είτε είναι για μία ζωή. Αν δεν φοβάται, δεν είναι αγάπη.